

ประวัติความเป็นมาของตำบลท่าแยก

เดิมนั้นตำบลท่าแยก มีหมู่บ้าน จำนวน ๒๐ หมู่บ้าน ขึ้นอยู่กับตำบลสระแก้ว เมื่อการต่อสู้กันระหว่าง คอมมิวนิสต์จึงได้แยกตำบลออกเป็นตำบลท่าแยก และต่อมาในปี พุทธศักราช ๒๕๒๙ ได้แยกตำบลออกอีกหนึ่งตำบล คือ ตำบลหนองบอน เพื่อให้การปกครองประชาชนได้อย่างทั่วถึง และมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันตำบล

ท่าแยก มีทั้งหมด ๑๕ หมู่บ้าน ราษฎรส่วนใหญ่ของตำบลท่าแยก อพยพย้ายถิ่นฐานจากภาคต้นนอกเฉียงเหนือ และ ภาคต่างๆ บาง ส่วนหนึ่ง เป็นหมู่บ้านตามโครงการพื้นที่ราบเชิงเขา ตามพระราชดำริ จำนวน ๒ หมู่บ้าน

ที่ตั้งและอาณาเขตตำบลท่าแยก

ตำบลท่าแยก ตั้งอยู่ห่างจากที่ว่าการอำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ระยะทาง ๑๐ กิโลเมตร เดินทางโดยรถยนต์ / รถส่วนตัว ผ่านถนนสาย ปางสีดา - สระแก้ว มีพื้นที่ทั้งหมด ๑๔๒,๘๕๐ ไร่ ประมาณ ๒๒๘.๕๖ ตารางกิโลเมตร มี อาณาเขตติดต่อกับพื้นที่ ต่างๆ ดังนี้

ทิศเหนือ จดกับ เทือกเขาน้อย อำเภอครบุรี จังหวัดนครราชสีมา

ทิศใต้ จดกับ อบต. หนองบอน อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันออก จดกับ อบต.หนองตะเคียนบอน อำเภอวัฒนานคร จังหวัดสระแก้ว

ทิศตะวันตก จดกับ อบต. โคกปี่ฆ้อง อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

มีจำนวนหมู่บ้านในเขตพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด ๑๕ หมู่บ้าน คือ .

หมู่ที่ ๑ บ้านป่าระกำ

หมู่ที่ ๒ บ้านหอย

หมู่ที่ ๓ บ้านทุ่งแฝก

หมู่ที่ ๔ บ้านหนองเตียน

หมู่ที่ ๕ บ้านคลองหอย

หมู่ที่ ๖ บ้านคลองศรีเมือง

หมู่ที่ ๗ บ้านคลองน้ำเขียว

หมู่ที่ ๘ บ้านคลองผักขม

หมู่ที่ ๙ บ้านคลองปลาโต

หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่ากะบาก

หมู่ที่ ๑๑ บ้านน้อย

หมู่ที่ ๑๒ บ้านกิโลสาม

หมู่ที่ ๑๓ บ้านเนินไฮ

หมู่ที่ ๑๔ บ้านนำล้อม

หมู่ที่ ๑๕ บ้านปางสีดา

สภาพภูมิประเทศ

พื้นที่ทางกายภาพเป็นพื้นที่ที่ราบเชิงเขา พื้นที่มีป่าไม้อุดมสมบูรณ์ มีน้ำตก 1 แห่งคือ อุทยานแห่งชาติปางสีดา และมีอ่างเก็บน้ำท่ากะบาก พื้นที่ลาดเอียงไปทางทิศตะวันออกของตำบล ในพื้นที่หมู่ที่ ๕,๖,๗,๘,๙,๑๐,๑๑,๑๒,๑๔ และ ๑ จะเป็นที่ราบลุ่ม บางส่วนอยู่ใกล้อุทยานแห่งชาติปางสีดา และ อ่างเก็บน้ำท่ากะบาก เหมาะสำหรับการพัฒนาการเกษตร และเป็นแหล่งท่องเที่ยว และที่พักผ่อน

สภาพทางเศรษฐกิจ

ราษฎรในตำบลทำแยก ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร ได้แก่ ทำนา ทำไร่ ปลูกมันสำปะหลัง อ้อย ถั่วฝักยาว ยุคาลิปดัส หน่อไม้ไผ่ตรง เป็นรายได้หลักของประชาชน ทรัพยากรในพื้นที่ตำบลทำแยก มีสภาพเป็นภูเขาหรือ พื้นที่ราบสูงเชิงเขา มีป่าไม้ตามมติคณะรัฐมนตรี จำแนกประเภทที่ดินป่าไม้ถาวร คือ

๑.ป่าทำแยก ท้องที่อำเภอเมืองสระแก้ว ประประกาศกระทรวง ฉบับที่ ๑๑๔ พ.ศ. ๒๕๒๘ เนื้อที่ตามกฎกระทรวงรวม ๓๗,๐๓๑ ไร่ เนื้อที่ตามผลการจำแนก เขตการใช้งานที่ดิน มอบให้ สปก.๓๔,๐๒๕ ไร่ เหลือเนื้อที่ ๒,๔๕๐ ไร่

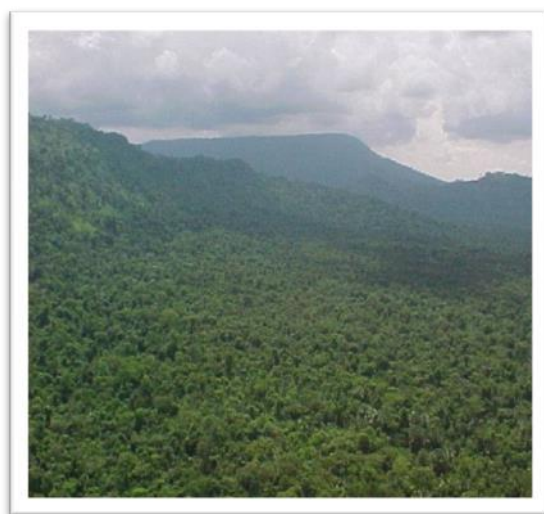
๒.อุทยานแห่งชาติปางสีดา ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๗ ตำบลทำแยก อ.เมือง จังหวัดสระแก้ว สภาพป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา ป่าดิบแล้ง ป่าเต็งรัง และป่าทุ่งหญ้า ยังคงความสมบูรณ์ของพืชพันธุ์ ไม้นานาชนิด ซึ่งเป็นต้นกำเนิดของธารน้ำมากมาย อาทิ ห้วยโขมง ห้วยน้ำเย็น ห้วยพระปรัง ห้วยพลับพลึง ก่อนจะไหลลงสู่แม่น้ำบางปะกง หรือแม่น้ำปราจีน อุทยานแห่งชาติปางสีดา ยังมีสถานที่พักผ่อนสำหรับนักท่องเที่ยวและการเข้าค่ายพักแรม ต่างๆ สนใจติดต่อที่ อุทยานแห่งชาติปางสีดา

๑. น้ำตกผาตะเคียน อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติปางสีดา ประมาณ ๓ กิโลเมตร โดยการเดินทางขึ้นสู่น้ำตกจะมีบันไดวนแมกไม้หนาที่บ เป็นน้ำตกชั้นสุดท้าย อยู่ในสายเดียวกับน้ำตกปางสีดา ตกลงมาจากหน้าผาสูงประมาณ ๑๐ เมตร ในหน้าน้ำหลาก สายน้ำจะมีความรุนแรง ดังก้อง ละอองน้ำฟุ้งกระจายทั่วบริเวณ

๑. น้ำตกท่ากะบาก อยู่ใกล้อ่างเก็บน้ำท่ากะบาก มีน้ำตก ๗ ชั้น แต่ละชั้นห่าง ประมาณ ๔๐๐-๕๐๐ เมตร เบื้องล่างของแต่ละชั้นเป็นแอ่งน้ำสามารถลงเล่นได้

๑. น้ำตกแควมะค่า เป็นสถานที่อยู่ห่างจากที่ทำการอุทยานแห่งชาติ ปางสีดา ถึงหลักกิโลเมตรที่ ๔๐ แล้วเดินทางเท้าประมาณ ๖ กิโลเมตร น้ำตกทิ้งตัวจากหน้าผาสูง ประมาณ ๗๐ เมตร และยังมีน้ำตกอีก ๔ แห่ง คือ น้ำตกไทรน้อย น้ำตกลานหินใหญ่ น้ำตกสวนมัน สวนทอง น้ำตกม่านธรา ในบริเวณใกล้เคียง

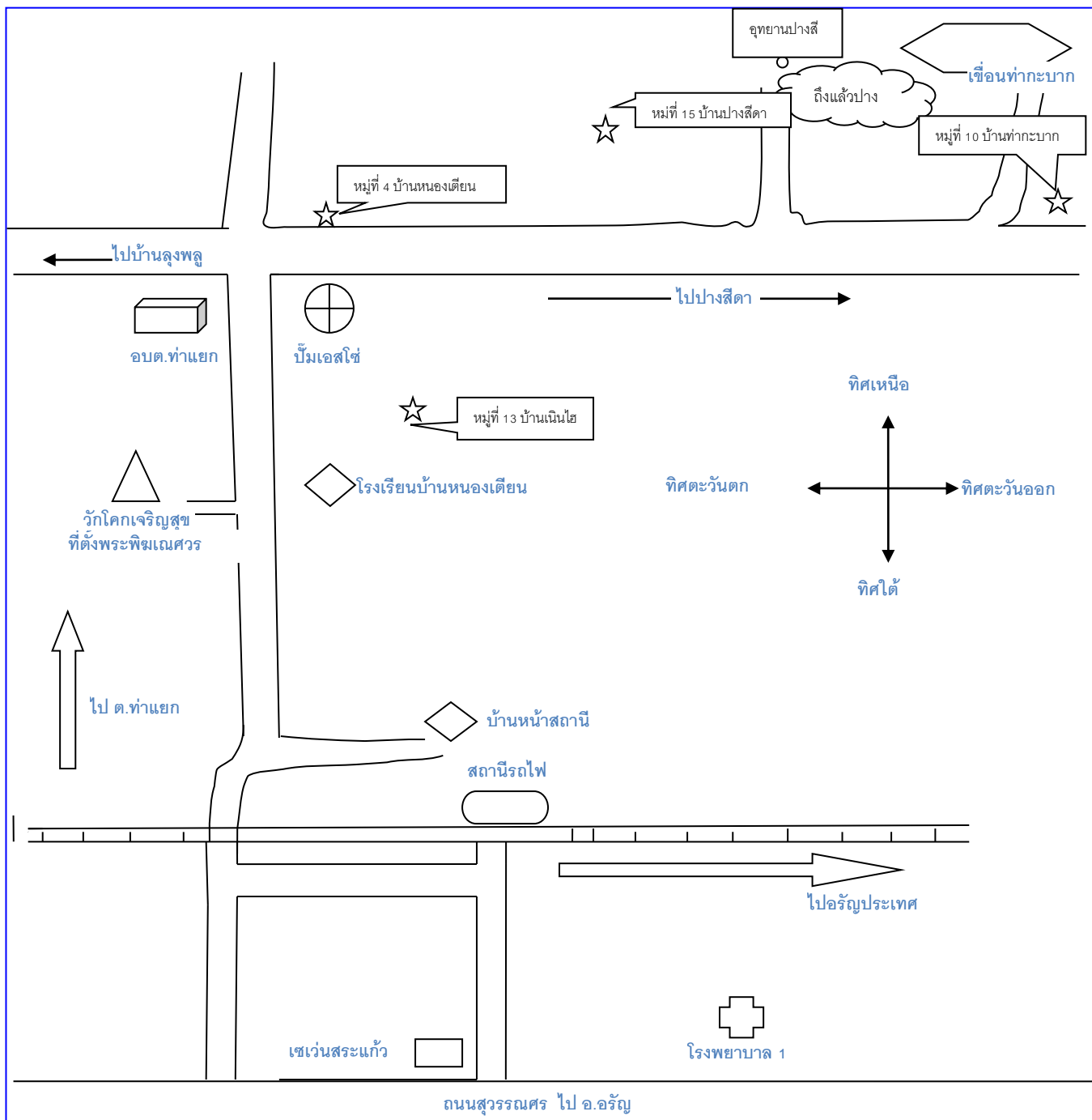
ภาพการเสด็จพระราชดำเนิน

โครงการอ่างเก็บน้ำคลองท่ากะบาก ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง
จังหวัดสระแก้ว

แผนที่แหล่งท่องเที่ยว ต.ท่าแยก

แผนการปฏิบัติงานการจัดเก็บข้อมูลนิทาน ตำนานพื้นบ้าน

งาน	วิธีการ และสถานที่	เวลา	ผู้รับผิดชอบ	หมายเหตุ
ประชุมคณะกรรมการจัดเก็บข้อมูลนิทาน ตำนานพื้นบ้าน	เชิญคณะกรรมการในระดับตำบลประชุมชี้แจง และจัดทำแผนปฏิบัติการจัดเก็บข้อมูลนิทาน ตำนานพื้นบ้านฯ	๑ มิถุนายน ๒๕๕๔	- นางทิพวัลย์ กุลแก้ว นักวิชาการศึกษา - คณะทำงานฯ	
ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล/ ตำนานพื้นบ้าน	ลงพื้นที่จัดเก็บข้อมูล เอกสารการสืบค้น การสอบถามผู้นำชุมชน /ผู้นำหมู่บ้าน ปราชญ์ชาวบ้าน ภูบัพญาชาวบ้าน หรือผู้รู้	๒-๒๕ มิถุนายน 2554	- คณะทำงานฯ	
รวบรวมข้อมูล และทำรูปเล่ม /เอกสาร	รวบรวมข้อมูล และจัดทำรูปเล่ม / เอกสารรายงาน	26 -28 มิถุนายน 2554	- คณะทำงานฯ	
รายงานผลการทำงาน	ส่งรายงานไปยังสำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดสระแก้ว	๓๐ มิถุนายน ๒๕๕๔	- คณะทำงานฯ	

ประวัติความเป็นมาของพระพิฆเนศวร

ประวัติความเป็นมา

ตำนานพระพิฆเนศวร

ย้อนหลังกลับไปราวประมาณ ๑๕๐๐ - ๑๗๐๐ ปี ที่ผ่านมามียุคสมัยของเรื่องอำนาจ มีอิทธิพลแผ่ขยายไปยังดินแดนประเทศไทย ในปัจจุบันการแผ่ขยายอำนาจมานั้น ยังได้นำเอา ประเพณี วัฒนธรรม ความเชื่อต่างๆ เข้ามาด้วย เช่น สิทธิความเชื่อ ในองค์เทพเจ้า รวมถึงองค์พระพิฆเนศวร เทพเจ้าแห่งความสำเร็จ ทำให้เป็นที่นับถือกันโดยทั่วไป และได้สร้างองค์เทวรูปขึ้นโดยวัสดุต่างๆ บ้างก็ทำจากโลหะ บ้างก็ทำได้โดยการ แกะสลัก บ้างก็ทำจากหินตามความเชื่อของแต่ละปางไป จังหวัดสระแก้วโดยตำบลท่าแยก ได้สันนิษฐานว่าตำบล ท่าแยก น่าจะเป็นอีกหนึ่งหมู่บ้านที่มีความเชื่อ และเคารพนับถือบูชาองค์พระพิฆเนศวร และได้รับอิทธิพลของขอม สมัยนั้นได้มีเรื่องเล่ากันว่า จุดที่พบองค์เทวรูปแกะสลักหินทรายรูปพระพิฆเนศวร ทั้ง ๒ องค์นี้ ในอดีตอาจเป็นวิหาร หรือสถานที่สำหรับทำพิธีสักการบูชา องค์พระพิฆเนศวรก็ได้ ทำให้สถานที่แห่งนี้เป็นที่เคารพบูชาของบุคคลในสมัยนั้น ต่อมาขอมได้เสื่อมอำนาจลง จึงมีการเปลี่ยนแปลงไปตามอิทธิพลของผู้เป็นใหญ่ในยุคสมัยนั้น ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงของภูมิประเทศ ผู้คนอพยพ ย้ายถิ่นฐานที่อยู่อาศัย ทำให้เกิดการพังทลาย ชำรุดเสียหายลง และจากภูมิอากาศ ภูมิประเทศที่เปลี่ยนแปลงไปจึงทำให้เกิดการทับถมเรื่อยมาตามกาลเวลา จนมาถึงในยุคปัจจุบันที่มีความเจริญมากขึ้นเรื่อยๆ ตามสภาพของการพัฒนาทางสังคมและส่วนการปกครองมีการย้ายถิ่นฐานกลับมาอยู่ เพื่อดำเนินชีวิต ประกอบอาชีพด้านต่างๆ โดยยึดอาชีพเกษตรกรรมเป็นหลักในการหาเลี้ยงชีพและครอบครัว เช่น ทำสวน ทำนา ทำไร่ ตามพื้นที่สภาพพื้นที่ที่เหมาะสมของแต่ละครอบครัว เมื่อถึงฤดูการทำนา ชาวบ้านต้องเตรียมความพร้อม ของที่ดินสำหรับ การทำนา อยู่มาวันหนึ่ง ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ มีเด็กชาย ๕ คน อายุ ปี ประกอบด้วย เด็กชายอาทิตย์ สอนประไพ เด็กชายประจวบ คำหาด เด็กชายโฆษิต คำหาด เด็กชายพิทักษ์ เรืองรงค์ และเด็กชายกฤษณะ พิกุลทอง ทั้งหมดเป็นคนบ้านเนินไฮหมู่ที่ ๑๓ ได้ชวนกันไปดักหนูบริเวณทุ่งนาในช่วงเวลาบ่าย เด็กทั้ง ๕ คน ได้เดินออกมาจาก

หมู่บ้านจนมาถึงบริเวณที่นาของนายตัน สุภราช ขณะเดินไปตามท้องนา นั้น เด็กชายอาทิตย์ สอนประไพ ได้เดินไปสะดุดวัตถุอะไรบางอย่างที่มีลักษณะแข็งแล้วหันมามองด้วยความสงสัย แต่ไม่ได้เอ๊ะใจอะไรและไม่ได้บอกให้ใครรู้ได้ แต่เก็บความสงสัยไว้คนเดียว ในขณะที่เพื่อนๆ ไม่มีใครล่วงรู้เลยว่า มีเหตุการณ์อะไรเกิดขึ้น และยังคงเดินไปพร้อมๆ กันตามประสาของเด็กที่ได้ออกจากบ้านมาเพื่อหาอาหาร ในการเลี้ยงชีพอย่างสนุกสนาน ตอนเย็นเด็กชายทั้ง ๕ คนได้แยกย้ายกลับบ้าน พร้อมนำอาหารที่หามาได้นำไปให้ครอบครัวเป็นความภาคภูมิใจกับการออกล่าเหยื่อในครั้งนี้

เด็กชายอาทิตย์ สอนประไพ ยังคงเก็บความสงสัยกับวัตถุที่เขาได้เดินไปเหยียบและสะดุด พร้อมเห็นแสงสีเขียวเปล่งออกมา ๒ ดวง ซึ่งออกจากวัตถุที่ได้เหยียบสะดุด ทั้งกลัวและสงสัยว่าเป็นอะไร และอีก ๑ วันต่อมา เด็กชายอาทิตย์ สอนประไพ ได้นำสิ่งที่ตนเองได้สงสัยและพบเห็นแสงสีเขียวเล่าให้เพื่อนๆ ทั้ง ๔ คนฟัง พร้อมอยากรู้ว่าวัตถุนั้นเป็นอะไรกันแน่ และได้ชวนเพื่อนๆ ไปดูพร้อมๆ กันแล้วจะออกไปดักหนูอีกเช่นเคย เมื่อเด็กชายทั้ง ๕ เดินทางมาถึงบริเวณท้องนาก็เห็นเป็นลักษณะคล้ายเคียวข้าง ซึ่งมีลักษณะแข็งคล้ายหินและมีรอยหักจึงได้ปรึกษากันกับเพื่อนๆ ว่าจะทำอย่างไรกันดี ซึ่งทุกคนลงความคิดเห็นกันว่าชุดดูอยากรู้ว่าเป็นอะไร จึงช่วยกันชุด อุปกรณ์ที่ใช้ชุดก็คือไม้ดักหนูและมีด กระทั่งและแหะและชุดไปเรื่อยๆ ชุดโดยไม่มีความเหน็ดเหนื่อยเพราะสนุกอยากรู้ว่าเป็นอะไร ใช้เวลานานมาก จนชุดได้ประมาณ ครึ่งองค์ก็พบ อีกองค์หนึ่ง ยิ่งสร้างความแปลกประหลาดว่าเป็นอะไร อีกอย่างเริ่มค้ำมากแล้ว จึงได้ชวนกันกลับบ้านก่อน พร้อมตกลงกันว่าวันพรุ่งนี้จะมาชุดกันใหม่ เมื่อกลับมาถึงบ้าน เด็กชายกฤษณะ พิกุลทอง ได้เล่าเหตุการณ์ต่างๆ ให้บิดาฟัง คือ นาย สุวรรณ พิกุลทอง ในเวลาเดียวกัน เด็กชายพิทักษ์ เรืองรงค์ ก็ได้เล่าเหตุการณ์ให้นายประทีป เรืองรงค์ ซึ่งเป็นบิดาฟังเช่นกัน และทั้งหมดก็ได้ไปดูบริเวณท้องนาพร้อมช่วยกันชุดไปจนได้พบองค์พระพิฆเนศวร จำนวน ๒ องค์ แต่ไม่สามารถยกองค์พระพิฆเนศวร ขึ้นมาจากดินได้ นาย สุวรรณ พิกุลทอง ซึ่งพอจะมีความรอบรู้ทางด้านวิชา คาถาต่างๆ บ้างจึงได้ จุดธูปเพื่ออันเชิญองค์พระพิฆเนศวร จำนวน ๒ องค์ ขึ้นจากพื้นดินเพื่อประทับองค์ข้างบนพร้อมอัญเชิญเก็บไว้ที่บ้านก่อน โดยใส่รถ กระบะสีเขียว ทะเบียน ๓๒๕๕ ปราจีนบุรี เพื่อนำองค์พระพิฆเนศวร จำนวน ๒ องค์ มาไว้ที่บ้านเลขที่ ๒๓ หมู่ที่ ๔ บ้านหนองเตียนในสมัยนั้น จึงได้แจ้งให้ นายบุญชู ดัดดาม กำนันตำบลท่าแยก ได้ทราบพร้อมได้ไปตรวจสอบ และได้ปรึกษากันว่าและปรึกษาหารือกันว่าจะทำอย่างไรทุกคนลงความคิดเห็นว่าสิ่ง

ศักดิ์สิทธิ์ควรจะนำไปที่วัดโคกเจริญสุขจะดีที่สุด หลังจากนั้นชาวบ้านในหมู่บ้านได้ทราบข่าวและแห่กันมาดูพร้อมได้
 สักการะบูชากราบไหว้ พร้อมได้ประสานและบอกกล่าวพระอธิการประเสริฐ ปุณฺณนาโค เจ้าอาวาสเจริญสุขว่าจะนำ
 องค์พระพิฆเนศวร จำนวน ๒ องค์มาไว้ที่วัดพร้อมมีชาวบ้านมาดูแลช่วยกันทำความสะอาด ล้างคราบดินออกหมด
 พร้อมให้ชาวบ้านได้ทำการสักการะบูชาตามความเชื่อและเคารพนับถือของแต่ละบุคคล พร้อมได้แจ้งให้อำเภอ จังหวัด
 ทราบและติดต่อให้ทางกรมศิลปากร มาตรวจสอบดู จากการตรวจสอบของกรมศิลปากรได้ข้อสรุปดังนี้
 องค์พระพิฆเนศวร ทำมาจากหินทรายในสมัยทวารวดี องค์แรก ซึ่งเป็นองค์เล็กมีอายุ ๑,๙๐๐ ปี ขึ้นไป องค์ที่สอง
 ซึ่งเป็นองค์ใหญ่มีอายุประมาณ ๑,๗๐๐ ปี ขึ้นไป เป็นพระพิฆเนศวร ปางประทานพร ในมือถือแก้วสารพัดนึกซึ่งเป็นปาง
 ที่หาได้ยากในประเทศไทยทั่วไปเพราะเป็นพระพิฆเนศวร สองกร และเป็นพระพิฆเนศวรที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย
 ในวันที่ขุดพบพบองค์พระพิฆเนศวร ว่าเป็นเรื่องอัศจรรย์ยิ่ง ในวันที่ได้ทำพิธีบวงสรวงและขออัญเชิญพระพิฆเนศวร นั้น
 อากาศที่เคยร้อนอบอ้าว แสงแดดที่เคยสว่างจ้า กลับถูกแทนที่ด้วยอากาศเย็นสบาย ครีมีด้วยเมฆ แดดที่สว่างจ้าได้
 หายไปคล้ายร่มเงา ดุจผู้ใดใช้ร่มขนาดใหญ่กางกั้นแสงแดดนั้นไว้ให้ร่มเย็นจน เมื่อประกอบพิธีบวงสรวงและขออัญเชิญ
 พระพิฆเนศวร ทำให้สามารถยกขึ้นมาได้อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่งนัก

จึงเป็นที่กล่าวขานรำลือกันว่ามีปาฏิหาริย์และมีอภินิหารมากจึงมีเคารพผู้เลื่อมใสศรัทธามากกราบสักการะบูชา
 เป็นจำนวนมากโดยทั่วไปมีประชาชนมากราบไหว้สักการะบูชา เพื่อขอพรจากพระพิฆเนศวรเป็นจำนวนมาก

เครื่องสักการบูชา นิยมใช้ผลไม้ เช่น อ้อย มะพร้าวอ่อน นม กล้วยน้ำหว่า น้ำแดง พร้อมจตุศูป ๙ ดอก
 แก้วบน ๑๖ ดอก และดอกไม้ธูปเทียนใช้ดอกดาวเรือง

ปัจจุบันมีพิธีไหว้ครู ครอบครู บวงสรวง องค์พระพิฆเนศวร จะจัดภายในเดือน มีนาคม ของทุกปี
 และวันที่ ๑๔ เมษายน จะมีการอัญเชิญ พระพิฆเนศวร ลงมาประดิษฐานให้คนมากราบสักการะบูชา ขอพร
 ประจำปีซึ่งภายในงานพิธีไหว้ครู ครอบครู บวงสรวง องค์พระพิฆเนศวร
วันแรก จะมีพิธีการทางสงฆ์ การเจริญพระพุทธมนต์ สวด ธรรมจักรปวัตตนสูตรทำบุญอุทิศส่วนกุศล ปลูกเสกวัตถุมงคล

องค์พระพิฆเนศวร พิธีบวงสรวง

วันที่ สอง พิธีบูชาองค์พระพิฆเนศวรและพิธีครอบครุ ไหว้ครุ ยกชั้นครุ

ปัจจุบัน พระพิฆเนศวรประดิษฐานอยู่วัดโคกเจริญสุข หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว โดยมีพระอธิการประเสริฐ ปณณนาโค เจ้าอาวาสวัดเป็นผู้ดูแล

ที่บ้านเนินไฮ หมู่ที่ ๑๓ ได้มีการขุดพบองค์พระพิฆเนศวร จำนวน ๒ องค์ เมื่อวันที่ ไม่ปรากฏแน่ชัด ภายในเดือนมีนาคม พ.ศ. ๒๕๓๙ บริเวณในเขตที่นาของนายสุวรรณ พิกุลทอง โดยครั้งแรกของการพบเจอคือ เด็กชายในหมู่บ้านเนินไฮ ได้เดินทางไปตามท้องนาเพื่อออกไปหาอาหาร ปรากฏว่าเมื่อมาถึงบริเวณพื้นที่นาของ นายสุวรรณ พิกุลทอง โดยเด็กชายผู้นั้น ได้เดินสะดุดและเตะที่เศียรของพระพิฆเนศวร ล้มลง เด็กชายเห็นมี รูปร่างแปลกๆจึงได้วิ่งมาบอกชาวบ้านในละแวกนั้นทราบ เมื่อชาวบ้านได้มาพบจึงได้แจ้งให้ นายบุญชู ดัดงาม กำนันตำบลท่าแยก ได้ทราบพร้อมได้ไปตรวจสอบ และได้ปรึกษาคถกกันว่า จะอัญเชิญย้ายพระพิฆเนศวร ไปที่บ้านของนายสุวรรณ พิกุล เนื่องจากเป็นเจ้าของพื้นที่ แต่ปรากฏว่าชาวบ้านช่วยกันยกยั้งก็ยกไม่ขึ้น จึงได้ปรึกษาและทำพิธีบวงสรวงและขออัญเชิญพระพิฆเนศวร มาประทับไว้ที่วัดโคกเจริญสุข ตำบลท่าแยก ทำให้สามารถยกขึ้นมาได้อย่างน่าอัศจรรย์ยิ่งนักจึงเป็นที่กล่าวขานว่าลือกันว่ามีความปาฏิหาริย์และมีอภินิหารมากจึงมี เคารพผู้เลื่อมใสศรัทธามากกราบสักการบูชาเป็นจำนวนมากและทางกรมศิลปากรได้มาตรวจสอบ องค์พระพิฆเนศวร ปรากฏให้ทราบว่า องค์พระพิฆเนศวร ทำมาจากหินทรายในสมัยทราวดี องค์แรก ซึ่งเป็นองค์เล็กมีอายุ ๑,๙๐๐ ปี ขึ้นไป องค์ที่สอง ซึ่งเป็นองค์ใหญ่มีอายุประมาณ ๑,๙๐๐ ปี ขึ้นไป เป็นพระพิฆเนศวร ปางประทานพร ในมือถือแก้ว สารพัดนึกซึ่งเป็นปางที่หาได้ยาก ในประเทศไทยทั่วไปเพราะเป็นพระพิฆเนศวร สองกร และเป็นพระพิฆเนศวร ที่มีอายุเก่าแก่ที่สุดในประเทศไทย โดยทั่วไปมีประชาชนมากกราบไหว้สักการบูชา เพื่อขอพรจากพระพิฆเนศวร เป็นจำนวนมาก เครื่องสักการบูชา นิยมใช้ผลไม้ เช่น อ้อย มะพร้าวอ่อน นม กล้วยน้ำหว่า น้ำแดง

พร้อมจตุรปู ๙ ดอกแก้วบน ๑๖ ดอก และดอกไม้ธูปเทียนใช้ดอกดาวเรือง เพื่อบูชาพระพิฆเนศว

ปัจจุบันมีพิธีไหว้ครุ ครอบครุ บวงสรวง องค์พระพิฆเนศวร จะจัดภายในเดือน มีนาคม ของทุกปี

และวันที่ ๑๔ เมษายน จะมีการอัญเชิญ พระพิฆเนศวร ลงมาประดิษฐานให้คนมากกราบสักการบูชา
ขอพรประจำปีซึ่งภายในงานพิธีไหว้ครู ครอบครู บวงสรวง องค์พระพิฆเนศวร

วันแรก จะมีพิธีการทางสงฆ์ การเจริญพระพุทธมนต์ สวด ธรรมจักรปวัตน์สูตรทำบุญอุทิศส่วนกุศล
มงคล องค์พระพิฆเนศวร พิธีบวงสรวง

วันที่ สอง พิธีบูชาองค์พระพิฆเนศวรและพิธีครอบครู ไหว้ครู ยกขันธุ์ครูปัจจุบัน พระพิฆเนศวร
ประดิษฐานที่วัดโคกเจริญสุข หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว
โดยมีพระครูประเสริฐ ปณณนาโค เจ้าอาวาสวัดเป็นผู้ดูแล

ที่ประดิษฐานขององค์พระพิฆเนศวร ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว
ณ วัดโคกเจริญ(โคกอีหลง) หรือหมู่บ้านหนองเตียน เดิมทีหมู่บ้านแห่งนี้เป็นป่าทึบ มีแต่ต้นไม้ขนาดใหญ่และ
ไม้นานาพันธุ์ จะมีกอพง กอเขม บ้างเป็นบางแห่ง ภูมิประเทศเป็นที่ลุ่มและที่เนิน ต่อมาก็มียอดลากซุงเข้าไปตัดไม้
ในป่า ส่งไปที่โรงเลื่อย จึงมีทางเข้าไปในที่แห่งนี้ได้ หลังจากนั้นคนงานที่ไปตัดไม้ซุง ก็ไปบอกเล่าให้พี่น้องฟังว่าไป
เจอป่าใหญ่กว้างมากเหมาะสำหรับเป็นที่ทำนาทำไร่ เป็นอย่างยิ่ง เพราะเป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ คนเหล่านั้นจึงไปดู
และเห็นว่าเป็นที่ที่เหมาะสมน่าจะดี ดินดี ก็เลยจับจองเอาเป็นที่ดินของตนเอง หลังจากนั้นก็ย้ายครอบครัวจากที่เดิม
ไปทำไร่ทำนา ในที่ดินนั้นตลอดมา

ต่อมาเมื่อป่าเริ่มเตียนลง การทำไร่ข้าวก็ทำไม่ได้ ชาวบ้านจึงเปลี่ยนจากการทำไร่ทำนา แต่การทำนานั้น
จะต้องช่วยกันลากไถจึงจะทำนาได้คนกลุ่มนั้นก็มิ พอไฟ ฆ้องแสง เป็นหัวหน้าหมู่บ้าน จึงเดินทางออกจากบ้าน
ด้วยการเดินเท้าไปหาซื้อควายในหมู่บ้านอื่น ซึ่งห่างกันเป็นสิบกิโลเมตร เมื่อหาซื้อควายได้ จึงจูงควายมา
ควายตัวนั้นเป็นควายตัวเมีย ชื่อ หลง เมื่อกลับถึงบ้านจึงได้ทำคอกให้ควายอยู่

อยู่มาวันหนึ่งควายชื่อหลง เจ้าของได้ปล่อยออกไปกินหญ้าตามปกติ วันนั้นเจ้าหลงกินหญ้าเดินเพลินไป
หน่อย จนไปถึงโคกซึ่งห่างจากหมู่บ้านพอสมควร เลยถูกเสื่อซึ่งอาศัยในป่าใกล้ๆ แถวนั้นนั้นกัดตายอยู่ที่โคกนั้น
เจ้าของควายและเพื่อนบ้าน จึงขนานนามโคกนั้นว่า โคกอีหลง จนถึงปัจจุบันนี้

วัดโคกเจริญสุข (โคกอีหล่ง)

วัดโคกเจริญสุข (โคกอีหล่ง) ที่ประดิษฐานของ พระพิฆเนศวร ในปัจจุบัน ตั้งอยู่ที่ หมู่ที่ ๔ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว อยู่ห่างจากตัวอำเภอเมืองสระแก้ว ประมาณ ๑๐ กิโลเมตร ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้าม โรงเรียนบ้านหนองเตียน ติดกับสถานีตำรวจภูธรโคกอีหล่ง

ศาลเจ้าพ่อหนองเตียน

เจ้าพ่อหนองเตียน

➤ ๑. ด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชน พระพิฆเนศวร

(แหล่งรวบรวมมรดกทางวัฒนธรรม)

- เป็นแหล่งรวบรวมและจัดแสดงประวัติศาสตร์ความเป็นมาของหมู่บ้าน ท้องถิ่น บุคคลสำคัญ ผู้ทรงภูมิปัญญา บรรพบุรุษ เครื่องมือ ประวัติ ความเป็นมาการดำรงชีพ การทำงานหากินของผู้คนในละแวกท้องถิ่น เป็นแหล่งรวบรวมข้อมูล และแสดงมรดกทางวัฒนธรรม วัตถุสิ่งของ เครื่องมือ เครื่องใช้ต่างๆ ของท้องถิ่น

ด้านพิพิธภัณฑ์ชุมชน

- ๑. จัดให้มีคณะกรรมการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านขึ้น และมีการจัดประชุมวางแผนการดำเนินงานการเตรียมการด้านต่างๆ เช่น การกำหนดเนื้อหา การจัดแสดงในพิพิธภัณฑ์ การจัดหาวัตถุสิ่งของเครื่องมือ เครื่องใช้ และศิลปวัตถุ ที่จะนำมาจัดแสดง การจัดสถานที่ การแสวงหาความรู้ทางวิชาการในการจัดพิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน
- ๒. มีการเก็บรวบรวม ศิลปะวัตถุ หรือโบราณวัตถุประเภทต่างๆที่บ่งบอกถึงการดำเนินวิถีชีวิตประจำวันของกลุ่มชนในท้องถิ่น ประวัติความเป็นมาสภาพทางแวดล้อม สภาพทางธรรมชาติ และพัฒนาการชุมชนในท้องถิ่น ประวัติความเป็นมา สภาพทางแวดล้อมทางธรรมชาติ และการพัฒนาการของชุมชน
- ๓. จัดทำทะเบียนวัตถุสิ่งของและจัดเก็บอย่างเป็นระบบและปลอดภัย เพื่อรักษาและจัดเตรียมไว้สำหรับนำไปจัดแสดงในโอกาสต่อไปที่มีความพร้อมของอาคารสถานที่ที่แล้ว
- ๔. จัดหาสถานที่ตั้งของพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของชุมชนที่เป็นที่สาธารณะ ที่อยู่ในชุมชนที่มีการคมนาคมสะดวก มีพื้นที่บริเวณกว้างพอสมควร เพื่อสะดวก การใช้สอยและการปรับขยายขนาดพื้นที่ในอนาคต
- ๕. ขอความร่วมมือช่างท้องถิ่นออกแบบอาคารสถานที่สำหรับจัดเป็นพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านให้เหมาะสมกับเนื้อหาและวัตถุศิลปะที่จะจัดแสดง ตามสภาพความเหมาะสมของพื้นที่นั้น
- ๖. ส่งเสริมให้เดินทางไปศึกษาเรียน ฝึกความชำนาญทางด้านการจัดตั้ง การบริการและการบริหารจัดการ

พิพิธภัณฑ์พื้นบ้าน

- ๗. มีหนังสือ เอกสารให้ความรู้ในเรื่องที่น่าสนใจ มีการการจัดแสดงผลงาน เช่น มีป้ายคำอธิบายที่ชัดเจน มีหนังสือ เอกสารที่สามารถให้ความรู้ในเรื่องที่น่าสนใจ มีการเนื้อหาตีความอธิบายในของหรือวัตถุแต่ละอย่าง ที่นำมา จัดแสดงเพื่อให้คนมาชมแล้วมีความเข้าใจ หากเป็นไปได้ ควรจัดให้มีไฮด์ทักทวนุปกรณ์ช่วยอธิบายด้วย
- ๘. เปิดบริการ ด้วยการต้อนรับผู้เข้ามาชมอย่างอบอุ่นเป็นกันเองและประทับใจ เช่น ให้คำปรึกษา แนะนำเกี่ยวกับการเข้าชมที่ชัดเจน อย่าทำความรำคาญเล็กๆน้อยๆ ให้แก่ผู้เข้าชม พยายามใช้อัธยาศัย ให้เขารู้สึกอบอุ่น ได้รับความรู้และกลับมาชมกิจการของเราอีกในวันข้างหน้า
- ๙. การบำรุงรักษาสภาพพิพิธภัณฑ์บ้านให้สะอาด เรียบร้อย รักษาสภาพของบริเวณอาคาร ห้องแสดง ตลอดจนต้นไม้ประดับ ให้อยู่ในสภาพที่ใช้การได้อยู่เสมอ
- ๑๐. จัดกิจกรรมต่างๆ เพื่อดึงดูดความสนใจของนักเรียน นักศึกษา และประชาชนในพื้นที่ให้เข้ามาใช้บริการพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านอย่างคึกคัก
- ๑๑. จัดทำสื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่และแนะนำพิพิธภัณฑ์พื้นบ้านให้บุคคลกลุ่มเป้าหมาย เช่น ครู
- นักเรียนทุกระดับเยาวชน นักท่องเที่ยว ช่างราชการทุกสังกัด ในพื้นที่ เป็นต้น ให้อำนาจและเข้าร่วมจัดกิจกรรมของพิพิธภัณฑ์ในฐานะที่ทุกคนเป็นเจ้าของ

➤ (ภูมิปัญญาท้องถิ่น)

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึง องค์ความรู้ ความคิด ความสามารถ ทักษะความสามารถ ที่เป็นองค์รวมทั้งหมดของคนไทย อันเกิดจากการสะสม องค์ความรู้รวมทุกด้าน ที่ผ่านกระบวนการสืบทอด ปรับปรุง พัฒนาและเลือกมาแล้วเป็นอย่างดี ในการสร้างผลงาน แก้ปัญหา แลพัฒนาวิถี ชีวิตของคนไทย อย่างเหมาะสมกับยุคสมัย

กิจกรรมนี้เป็นการสำรวจ และรวบรวมภูมิปัญญาท้องถิ่น ปราชญ์ชาวบ้าน จัดทำเนียบ ประวัติ และผลงานของภูมิปัญญาทุกสาขา ในชุมชนให้เป็นระบบ ทั้งในรูปของเอกสาร สื่อ อิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้เป็นข้อมูลในการสืบค้น ศึกษาเรียนรู้ ให้คำปรึกษา และให้สัมภาษณ์ แก่ผู้สนใจในชุมชน มีการประสานงานด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น พิธีกรรมท้องถิ่นที่ถูกต้อง เหมาะสม เป็นต้น และใช้เป็นฐานข้อมูลหลัก ในการนำไปใช้ เกิดประโยชน์ต่อชุมชนทั้งทางเศรษฐกิจ สังคม และจิตใจ

๑. ภูมิปัญญาท้องถิ่น ดังนี้

ภูมิปัญญาท้องถิ่น และร่วมมือกันสำรวจ รวบรวม รายชื่อ ประวัติ และผลงานผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นผู้รู้ และเก่ง เป็นผู้ทรงภูมิปัญญาของท้องถิ่น เป็นปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้มีประสบการณ์ ในการประกอบอาชีพ ที่หลากหลายมานาน

๒. เชิญผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่น ที่สำรวจไว้แล้ว ให้ได้มาประชุมพบปะปรึกษาหารือ หาแนวทางการดำเนินงานของกลุ่ม แนวทางการถ่ายทอดความรู้ แก่สถานศึกษา สถานศึกษา ชุมชน และผู้สนใจทั่วไปเป็นระยะ ตลอดทั้งนัดหมายเวลา และสถานที่ จัดการแสดงผลงานของแต่ละคนในบ้าน หรือพื้นที่บ้านของตนเอง

๓. สนับสนุนส่งเสริม และขอความร่วมมือ ผู้ทรงภูมิปัญญาท้องถิ่นทุกท่าน ให้ได้ถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ซึ่งกันและกัน โดยเชิญชวนลูกหลาน เด็ก และเยาวชน ครู อาจารย์ ประชาชน นักวิชาการและผู้นำท้องถิ่น ที่สนใจเข้ามาประชุมรับฟังด้วย โดยบันทึกภาพ และเสียง และเผยแพร่ในศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชนด้วย

๔. สมุนไพรให้สมาชิก ของกลุ่มภูมิปัญญาท้องถิ่นให้ร่วมคิด ร่วมดำเนิน การตามภารกิจหน้าที่ ของตน และของกลุ่ม ร่วมติดตามประเมินผล และร่วมรับผลที่เกิดจากการดำเนินงานของกลุ่มให้เป็นกรณี ตัวอย่างการดำเนินงาน ด้านอื่นในโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

๕. สนับสนุนให้เกิดการรวมตัวเป็น “ภูมิปัญญาท้องถิ่น ” และผลักดันให้เกิดกิจกรรมของกลุ่มอย่างต่อเนื่อง เช่น ประชุมพบปะ ปรึกษาหาทางถ่ายทอดความรู้ แก่สถานศึกษา ศาสนสถานชุมชน และผู้สนใจทั่วไปเป็น ระยะ ตลอดทั้งนัดหมายเวลา และสถานที่จัดการแสดงผลของแต่ละคนในบ้านเรือน หรือในบริเวณบ้านหรือแหล่ง ผลิตผลงานของแต่ละท่าน

๖. ขอความร่วมมืออนุเคราะห์ให้แต่ละท่านรับภารกิจหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะแนวทาง ทางการดำเนินวิถีชีวิต ของผู้คนในชุมชนเป็นวิทยากร ถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญา ในด้านของท่าน

๗. ส่งเสริมสมาชิกกลุ่ม ภูมิปัญญาท้องถิ่นให้เดินทางไปศึกษา เรียนรู้และแลกเปลี่ยน ความรู้ และประสบการณ์กับกลุ่มชุมชนอื่น เพื่อช่วยเติมเสริมสร้างประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้นเป็นการพัฒนาความ สามารถ เพิ่มความเข้มแข็งของชุมชน

๘. ส่งเสริมสนับสนุน สมาชิกกลุ่มทุกคนให้ได้เดินทางไปศึกษาเรียนรู้ และแสวงหา ประสบการณ์นอกชุมชน เพื่อต่อเติมเสริมสร้างประสบการณ์ให้มากยิ่งขึ้น เพื่อหวังให้กลับมาถ่ายทอด พัฒนา และเสริมสร้างความเก่ง ความกล้า และความรู้ในวงกว้างของบุคคลในชุมชน ดังต่อไปนี้

หมอสมนไพร

หมู่ที่ 12 บ้านกิโลสาม ตำบลท่าแขก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

หมู่ที่ 12 บ้านกิโลสาม ตำบลท่าแขก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

การทำหมูหลุม หมู่ที่ 10 บ้านท่ากะบาก ตำบลท่าแขก อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว

(หมอต้าแย)

หมู่ที่ ๖ บ้านคลองศรีเมือง ตำบลท่าแย อำเภอมือง จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ นางสาวละออง ชุนทอง อายุ ๕๓ ปี ปัจจุบันอยู่บ้านเลขที่ ๒๖๓ หมู่ที่ ๖ บ้านคลองศรีเมือง ตำบลท่าแย อำเภอมืองสระแก้ว เป็นหมอต้าแย ได้รับการถ่ายทอดวิชาความรู้มาจากสามี คือนายจำลอง ชุนทอง ปัจจุบัน อายุ ๕๖ ปี (ยังมีชีวิตอยู่)

(หมอทรงเจ้า)

หมู่ที่ ๖ บ้านคลองศรีเมือง ตำบลท่าแย อำเภอมือง จังหวัดสระแก้ว นายจันทิ ชัยเจริญ

อายุ ๕๘ ปี อยู่บ้านคลองศรีเมือง หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าแย อำเภอมือง จังหวัดสระแก้ว เดิมเป็นคนอำเภอนาดิ จังหวัดปราจีนบุรี มีพี่น้องร่วมบิดา-มารดา ด้วยกัน ๙ คน เป็นบุตรคนโต อพยพมาอยู่ที่จังหวัดสระแก้วพร้อมบิดา มารดาตั้งแต่อายุ ๒ ขวบ สมรสกับนางเฉลิม ชัยเจริญ มีบุตรธิดาด้วยกัน ๒ คน อาชีพปัจจุบันทำนา ทำสวน และได้ศึกษาเกี่ยวกับเรื่องการเข้าทรงเพื่อรักษาโรคภัยต่าง และเป็นที่พักพิงให้กับชาวบ้านตามความเชื่อและความศรัทธา ได้รับการถ่ายทอดมาจากบรรพบุรุษ (ไม่ระบุว่าเป็นใคร) สามารถดูของหายได้ ดูความเจ็บป่วย

(การจักรสาน)

หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่ากะบาก ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

๑ นายจันทร์ ปะนามทั้ง อายุ ๕๖ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๒๐๘ หมู่ ๑๐ บ้านท่ากะบาก

อาชีพ ปัจจุบัน ทำแข่งปลาทูลาย เดิมเคยเป่าแคนและเคยอยู่กับวงดนตรีพื้นบ้าน เริ่มเป่าแคนตั้งแต่อายุ ๑๖ ปี เนื่องจากชอบและได้ ศึกษาจากผู้เฒ่า ผู้แก่ ด้วยตนเอง จนชำนาญ และได้เป่าแคน ให้กับคณะหมอลำ ชื่อวง ส. ดาราศิลป์ โดยเป็นผู้จัดการวงเอง พร้อมทั้งได้แสดงเป็นตัวตลกประจำวง ยึดอาชีพ หมอลำมาประมาณ ๑๐ ปี ก็ต้องเลิกเนื่องจากประสบอุบัติเหตุ

ปัจจุบัน ประกอบอาชีพ สานแข่งปลาทูล หากมีผู้ใดจ้างหรือมีงานรื่นเริงต่างๆ ก็ไปร่วมงานโดยมีดนตรี แคนประยุกต์ เพื่อใช้แห่ในงานดังกล่าวด้วย

(การจักรสาน)

หมู่ที่ ๑๒ บ้านกิโลสาม ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

นายฮีม ผาสุก อายุ ๘๑ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๖๑ หมู่ที่ ๑๒ บ้านกิโลสาม ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว สมรสกับนางนาง ผาสุก อายุ ๗๘ ปี เดิมเป็นคน อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี มีบุตรธิดาด้วยกัน ๖ คนเป็นชาย ๕ คน หญิง ๑ คน คุณตาฮีม ผาสุกได้รับการถ่ายทอดการ สานไซ สานหม้อ สานกระบุง สานตะกร้า สานกระดง สานตะกร้าหมากมาจากคุณพ่อ ซึ่งได้เรียนมาตั้งแต่อายุ ๒๐ ปี วัสดุอุปกรณ์(ไม้ไผ่)เขาหามาเองว่าต้องการอะไร แล้วนำมาให้คุณตาฮีม ผาสุก เป็นคนจักรสาน ค่าแรงไม่แพง แล้วแต่ว่าใครจะให้เท่าไรไม่เรียกร้อง บางคนก็ให้เราหาไม้ไผ่ให้ด้วย ก็ทำไปเหมือนลักษณะช่วยเขาช่วยเรา การทำใช้เวลาประมาณ ๒-๓ วัน/ ๑ ชิ้น ก็ต้องดูความยากง่ายของสิ่งนั้นๆด้วย แต่ละอันใช้เวลาไม่เหมือนกัน ตอนนี้คุณตา มีความสุขกับการสานสิ่งต่างๆมาก และยังไม่คิดจะเลิกอาชีพนี้ก็จะสานต่อไปเรื่อยๆหากมีคนเขามา ให้สานให้

(การสานแข่งปลาทุ)

หมู่ ๑๑ บ้านน้อย ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ นางทองมี บุญเสริม อายุ ๕๗ ปี หมู่ที่ ๑๑ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว ได้ประมาณ ๔๐ กว่าปีที่แล้ว ปัจจุบัน ประกอบอาชีพ ทำนา ทำสวน และทำแข่งปลาทุชายซึ่ง ได้รายได้จากการทำแข่งปลาทุในแต่ละวันประมาณวันละ ๕๐ อัน ราคา ๙๐ สตางค์ /อัน ทำให้มีรายได้ในการทำแข่งปลาทุพอใช้ในชีวิตประจำวัน ถึงว่าจะได้ไม่มากแต่ก็ภูมิใจที่ไม่ทำให้ใครเดือดร้อนในการทำแข่งปลาทุได้ศึกษามาจากเพื่อนบ้านโดยมีคนมาสอนให้

(กลองยาว)

หมู่ที่ ๑๒ บ้านกิโลสาม ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ นายคำพันธ์ มานะเว็น อายุ ๕๖ ปี บ้านเลขที่ ๑๓๗ บ้านกิโลสาม หมู่ที่ ๑๒ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว อาชีพทำสวน ทำนา ได้รับการถ่ายทอดการตีกลองยาวจากเพื่อนบ้านเพราะว่าสนใจและอยากศึกษาจึงได้ขอให้เพื่อนบ้านช่วยสอนและได้เข้าร่วมในการตีกลองยาวในงานมงคลต่างๆมากมายซึ่งในการออกงานแต่ละครั้งจะมีค่าแรง ถ้าเป็นงานวัดก็จะช่วยฟรี หากเป็นงานมงคลต่างๆที่มีเจ้าภาพในการจัดงานมีค่าใช้จ่าย ๒,๐๐๐ บาท/ครั้ง ซึ่งในคณะของคุณนำคำพันธ์ มานะเว็น มีด้วยกันทั้งสิ้น ๑๒ คน มีกลองยาวทั้งหมด ๙ ลูก ซึ่งแต่ละคนก็จะรับผิดชอบในการตีของแต่ละท่านเอง

ปัจจุบันคณะกลองยาวยังรับจ้างงานมงคลต่างๆเช่น งานแต่งงาน งานบวช ฯลฯ เหมือนเคยหากผู้ใดสนใจก็สามารถติดต่อสอบถามได้

(หมอแคน)

หมู่ที่ ๑๒ บ้านกิโลสาม ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

นายหวัด ใต้ศรี อายุ ๖๘ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๑๓๗ หมู่ที่ ๑๒ บ้านกิโลสาม ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง

จังหวัดสระแก้ว ได้ร่ำเรียนเป่าแคนมาตั้งแต่อายุ ๒๒ ปี ด้วยความที่ชอบเคยเห็นคุณพ่อเป่า ก็เลยฝึกเป่าตอนแรกก็เป่าได้มั่งไม่ได้มั่งเรียนและฝึกยากมากเลย ทำให้มีความอดทนและมีมานะและอาศัยความที่เราชอบ ทำให้สามารถเป่าได้และได้เป่าแคนตามงานประเพณีต่างๆมากมาย ปัจจุบันเป่าแคน ๘ และสามารถเป่าแคนเป็นเพลงหมอลำกลอนได้

(ด้านความรู้การทำปุ๋ย)

หมู่ที่ ๑๒ บ้านกิโลสาม ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

นางวันดี เจนดง อายุ ๖๕ ปี ปัจจุบันอยู่บ้านบ้านเลขที่ ๑๔๗ หมู่ที่ ๑๒ บ้านกิโลสาม ตำบลท่าแยก

อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว สมรสกับนางประเสริฐ เจนดง อายุ ๕๙ ปี อาชีพทำนา ทำสวน สนใจในเรื่องปุ๋ยหมักชีวภาพและได้ไปอบรมการทำปุ๋ยหมักชีวภาพที่จัดอบรมโดยสำนักงานพัฒนาที่ดินจังหวัดสระแก้ว และได้นำมาประยุกต์ใช้ในบ้าน ปัจจุบันทำปุ๋ยหมักชีวภาพ ทำมาเมื่อปีที่แล้วโดยได้รับการสนับสนุนจากกรมพัฒนาชุมชน และกรมพัฒนาที่ดิน

(จักรสาน)

หมู่ที่ ๖ บ้านคลองศรีเมือง ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

นายแสวง เจริญคง อายุ ๗๒ ปี บ้านเลขที่ ๙๖ หมู่ ๖ บ้านคลองศรีเมือง ตำบลท่าแยก อำเภอเมืองจังหวัดสระแก้ว ประกอบอาชีพ จักรสาน ทำซุ้มไก่ สานห้อง โดยใช้ไม้ไผ่ในหมู่บ้าน ราคาที่ขายอันละ ๑๐๐ บาทขึ้นไปใช้เวลาในการสานประมาณ ๓ วัน ปัจจุบันยังคงสานซุ้มไก่ และห้องไว้ขายอยู่

(ช่างไม้)

หมู่ที่ ๗ บ้านคลองน้ำเขียว ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

นายสุชาติ อายุ ๔๖ ปี ปัจจุบันอยู่บ้านคลองน้ำเขียว ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ประกอบอาชีพช่างไม้ทำมานานแล้วได้ประมาณ ๑๗ ปี ลักษณะงานไม้ที่ทำเป็นงานเฟอร์นิเจอร์ ประเภทโต๊ะ เตียง ฯลฯ หากมีผู้ใดสนใจสามารถนำไม้มาเองก็ได้ ราคาค่าแรงอยู่ที่ราคา ๕๐๐ - ๒,๐๐๐ บาทตามความยากง่ายของงานแต่ละชิ้น

(หมอเป่ากระดูก)

๒. นายเชื้อ หาญตรี อายุ ๗๓ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๖ หมู่ที่ ๖ บ้านคลองศรีเมือง ภูประกอบ อาศีพ ทำนา ทำสวน และเป็นหมอเป่ากระดูก รักษาโรคปวดหัว สืบทอดมาจาก บรรพบุรุษ รักษาผู้ป่วยที่มีปัญหา ขาหัก กระดูกแตก และรักษาผู้ป่วยที่ปวดหัวรุนแรง ทำมาประมาณ ๓๐ ปี วิธีการรักษา มีค่ายกครุ สำหรับค่ารักษาโรคกระดูก คนละ ๑๒ บาท ค่ารักษาสำหรับรักษาโรคอาการปวดหัวคนละ ๖ บาท พร้อมผู้ที่มารักษา ต้อง แต่งขัน ๕ มาพร้อม (สนใจติดต่อผ่านได้ที่ ส.อบต. หมู่ที่ ๖)

ปราชญ์ชาวบ้าน (หมอทรงเจ้า)

หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

นายจันท์ ชัยเจริญ อายุ ๕๘ ปี มีความรู้ด้านหมอทรงเจ้า ปัจจุบันอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๑๐ หมู่ที่ ๖ บ้านคลองศรีเมือง ต.ท่าแยก อ.เมือง จ.สระแก้ว มีอาชีพ ทำนา ทำสวน ได้ศึกษาเกี่ยวกับหมอทรงเจ้า เพื่อสืบทอดจากบรรพบุรุษ และเพื่อสืบทอดจากบรรพบุรุษ หากใครมาหากก็จะได้รับการช่วยเหลือ โดยการเข้าทรง ดูดวงทั่วไปทั้งในอดีต อนาคต และปัจจุบัน และ ดูถึงบุคคลที่เสียชีวิตไปแล้ว สื่อสารกับดวงวิญญาณ (ใช้ความเชื่อส่วนบุคคล) โดยมี ค่าครุคนละ ๒๔ บาท พร้อมขัน ๕ , ขัน ๘ ปัจจุบันยังทำคงทำอาชีพนี้

ปราชญ์ชาวบ้าน (สมุนไพรไทย)

หมู่ที่ ๖ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

นายจันท์ ชัยเจริญ อายุ ๕๘ ปี มีความรู้ด้านสมุนไพรไทย ปัจจุบันอาศัยอยู่บ้านเลขที่ ๑๑๐ หมู่ที่ ๖ บ้านคลองศรีเมือง ต.ท่าแยก อ.เมือง จ.สระแก้ว มีอาชีพ ทำนา ทำสวน ได้ศึกษาพืชสมุนไพรต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์ และเพื่อรักษาโรค นำมาปลูกไว้บริเวณบ้าน เช่น ว่านริดสีดวง , ว่านแก้มืดลำแดง เป็นต้น พืชสมุนไพรทั้งหมดที่ปลูก สามารถใช้เมื่อยามจำเป็น และเมื่อถึงเวลาต้องการใช้ก็สามารถนำมา ใช้ได้เลย หากใครมาหากก็จะได้รับการช่วยเหลือ โดยไม่มีค่าใช้จ่ายใดๆ ปัจจุบันยังทำอาชีพนี้

ปราชญ์ชาวบ้าน (หมอ)

หมู่ที่ ๑๔ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

นายเจริญ เปียพา อายุ ๖๙ ปี อยู่บ้านเลขที่ ๒๑ หมู่ที่ ๑๔ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว อาชีพ ปัจจุบัน ทำนา ทำสวน และมีความรู้ความสามารถ รักษาคนที่ถูกงูกัด งูทุกชนิด ทั้งมีพิษร้ายแรง และไม่มีพิษ ได้รับการถ่ายทอด ความรู้วิธี การรักษามาจากนั้น ตั้งแต่ ปี ๒๕๐๙ วิธีการรักษา คือ เป่า(ต้องเป่าทุกวัน) จนกว่าจะดีขึ้น ประมาณ ๑ อาทิตย์ พร้อมทั้งใช้ยาทา และรับประทาน ให้ยาตลอดเวลา ประมาณ ๒ ชั่วโมง แล้วแต่อาการ (สามารถดูได้จากลักษณะอาการของผู้ป่วย วิธีการสังเกต อาการ จากประสบการณ์ได้รักษาผู้แต่ละชนิด เช่น โคนงูจงอางกัด คือ เมื่อได้รับการรักษาหายแล้ว เล็บมือ และเล็บเท้า จะดำมาก เหมือนทาเล็กลีดำ

ปราชญ์ชาวบ้าน (หมอไลผี , พิธีกรรม)

หมู่ที่ ๑๐ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

นางคำพันธ์ จันทรแดง อายุ 62 ปี อยู่บ้านเลขที่ 26 หมู่ที่ 10 บ้านท่ากะบาก ต.ท่าแยก อ.เมือง จ.สระแก้ว อาชีพปัจจุบัน ทำนา และเป็นหมอ เรียกขวัญ , เข้าทรง , และไลผี ประกอบอาชีพนี้ ประมาณ 30 ปี ปัจจุบันยังประกอบอาชีพนี้อยู่ การทำพิธี ตามพิธีกรรม ของหมอเรียกขวัญ เข้าทรง และไลผี มีค่าครู เพียง 32 บาท พร้อมด้วยการเตรียมดอกไม้ ธูปเทียน ด้วยทุกครั้ง

หมอทรงเจ้า หมู่ที่ 13 บ้านเนินไฮ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ปราชญ์ชาวบ้าน (รักษากระดูก)

หมู่ที่ ๑๐ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ นายคง พรหมงาม อายุ 65 ปี อยู่บ้านเลขที่ 119 หมู่ที่ 10 บ้านท่ากะบาก

ต.ท่าแยก อ.เมือง จ.สระแก้ว ปัจจุบันประกอบอาชีพ ทำนา ทำสวน มีความรู้และรักษา โรคกระดูก ได้ เช่น รักษา ผู้ที่แขนหัก ขาหัก กระดูกแตก ทำมาตั้งแต่ อายุ 30 ปี รักษาโดยวิธี การเป่า โดยมีค่าครู 24 บาท

ปราชญ์ชาวบ้าน (หมอน้ำมัน)

หมู่ที่ ๑๐ ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ นายสุธี ชวน้ำอ้อม อายุ 59 ปี อยู่บ้านเลขที่ 45 หมู่ที่ 10 บ้านท่ากะบาก เดิมเป็นคน อำเภออรัญ ประเทศ จังหวัดสระแก้ว เป็นผู้ที่มีความรู้และให้การรักษา เกี่ยวกับ การรักษากระดูก โดยเป็นหมอน้ำมันกระดูก ประจำหมู่บ้าน รักษาโรค งูสวัด

ลักษณะการรักษา เป่า การเป่าแต่ละครั้งต้องทายา น้ำมันมะพร้าว ทาบริเวณ ที่ต้องการรักษา พร้อม ค่ายกครู ครั้งละ 24 บาท

ปัจจุบัน เลิกอาชีพหมอน้ำมัน เนื่องจาก ให้การรักษา แก่ผู้ที่เดือดร้อน แล้วเมื่อเวลาหาย ไม่มายกครู ขอขมา ทำให้ป่วย ไม่แข็งแรง เลยกัดสินใจ เลิกอาชีพนี้ และปัจจุบัน ไม่มีญาติ คนใด สนใจที่จะรับการถ่ายทอด วิชา นี้เลย

(सानแข่งปลาทุ)

หมู่ที่ ๑๑ บ้านน้อย ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

ชื่อ นางทองมี บุญเสริม อายุ 57 ปี อยู่บ้านเลขที่ 179/1 หมู่ที่ 11 ต.ท่าแยก อ.เมือง จ.สระแก้ว ปัจจุบัน ประกอบอาชีพ สานแข่งปลาทุ ทำนา ทำสวน ทำแข่งปลาทุขาย ด้วยการทำส่งร้าน ขายได้ในแต่ละวันประมาณวันละ 50 อัน ราคาแข่งปลาทุ อันละ 0.90 สตางค์ / อัน

(सानแข่งปลาทุ)

หมู่ที่ ๑๐ บ้านท่ากะบาก ตำบลท่าแยก อำเภอเมือง จังหวัดสระแก้ว

นายจันทร์ ปะนามทั้ง อายุ 56 ปี อยู่บ้านเลขที่ 205 หมู่ที่ 10 ต.ท่าแยก อ.เมือง จ.สระแก้ว

อาชีพปัจจุบัน สานแข่งปลาทุขาย ใบละ 1 บาท 0.3 สตางค์ ขายได้ 3 วัน มีรายได้วันละ 1,300.- บาท

➤ . ด้านลานวัฒนธรรม

เป็นสถานที่สำหรับจัดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ศิลปะ กีฬา และการละเล่นของท้องถิ่นที่หลากหลายมีคุณค่าของท้องถิ่น เช่น ศิลปะการแสดง การเล่นดนตรี กลอนนิทาน การละเล่นกีฬาพื้นบ้าน และการออกกำลังกายตามความเหมาะสมของท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อมุ่งให้ชุมชนมีสุขภาพกาย สุขภาพใจ ที่สมบูรณ์แข็งแรง เกิดความสามัคคีมีคุณธรรมในหมู่คณะ เป็นการสร้างสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว การใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ร่วมกัน ก่อให้เกิดการอนุรักษ์ประเพณีวัฒนธรรมดั้งเดิม

ลานวัฒนธรรม

๑. ตั้งคณะทำงานสำรวจความต้องการของชุมชนในด้านกิจกรรมทางด้านวัฒนธรรม และจัดทำรายละเอียดข้อมูลในด้านศิลปะ ดนตรี กีฬาและการละเล่นพื้นบ้านของท้องถิ่น
๒. คณะทำงานประชุมปรึกษาหารือร่วมกับชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่น ผู้รู้ทางด้านศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมของท้องถิ่นสม่ำเสมออย่างต่อเนื่องและมอบหมายหน้าที่งานด้านวัฒนธรรมตามความถนัดของแต่ละบุคคล
๒. ส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมการแข่งขันกีฬาพื้นบ้านการละเล่นพื้นบ้านการประกวดดนตรี จัดนิทรรศการ ฉายภาพยนตร์ การออกกำลังกายประจำวัน
๔. เชิญและสำรวจหาผู้มีความรู้ด้านศิลปะต่างที่ที่หลากหลายในชุมชนให้เข้ามาร่วมงานกิจกรรมทางด้านศิลปะ วัฒนธรรม และนันทนาการที่ลานวัฒนธรรมในโอกาสที่ชุมชนสนใจ
๕. มีการบันทึกภาพนิ่ง หรือบันทึกภาพเคลื่อนไหวและจัดเก็บรวบรวมไว้ที่ศูนย์ข้อมูลและห้องสมุดชุมชน

เพื่อบริการสำหรับเป็นแหล่งเรียนรู้และเผยแพร่ในโอกาสต่อไป

๖. จัดให้มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่กิจกรรมในลานวัฒนธรรม เชิญชวนประชาชนทุกกลุ่มในท้องถิ่น

ให้ออกมาใช้พื้นที่ลานวัฒนธรรมในชุมชน เพื่อแสวงหาความสุข ความบันเทิง ความเบิกบานใจจากการชม

ผลงานทางศิลปะและมีส่วนร่วมในกิจกรรมนั้นๆ

➤ พัฒนาคุณภาพชีวิต (การพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม)

เป็นแหล่งรวบรวมบุคคลที่เป็นตัวอย่างทางด้านการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ร่วมมือกันดำเนินงานจัดกิจกรรมทางศาสนา คุณธรรม จริยธรรม ความเชื่อ ขนบธรรมเนียมประเพณี จารีต ประเพณี วัฒนธรรมในท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในชุมชน ร่วมมือกันให้ความรู้ถ่ายทอดคุณค่าทางศาสนา คุณธรรม จริยธรรมและวัฒนธรรมอันดีงามในท้องถิ่นไปสู่เด็ก เยาวชน

และประชาชนในท้องถิ่นและบริเวณใกล้เคียงให้เข้าใจคุณค่าของคุณธรรมและจริยธรรมของท้องถิ่นต่อเนื่องเป็นเนื่องนิത്യตลอดปี จนเป็นเรื่องปกติสังคมคุณธรรม

นอกจากนี้ยังสำรวจ รวบรวมสถานที่หรือแหล่งสืบทอดและพัฒนาคุณค่าทางคุณธรรมและจริยธรรมเช่น วัด หรือ ศาสนสถาน ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อของความเชื่อของท้องถิ่นเป็นต้น เพื่อเป็นมรดกและเป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของผู้คนในท้องถิ่นชุมชนเดียวกันและบริเวณใกล้เคียง

➤ พัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

ให้ตั้งคณะทำงานดำเนินงานด้านคุณธรรม จริยธรรม แล้วสำรวจและรวบรวมบุคคลที่เป็นตัวอย่างทางด้านคุณธรรมและจริยธรรม ผู้ให้ความรู้การถ่ายทอดคุณค่าทางศาสนา ความเชื่อและวัฒนธรรมในท้องถิ่น เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในชุมชน นอกจากนี้ยังสำรวจ รวบรวมสถานที่ที่เป็นแหล่งที่เกี่ยวข้อง เป็นที่ยอมรับนับถือของคนในชุมชน นอกจากนี้ยังสำรวจรวบรวมสถานที่ที่เป็นแหล่งที่เกี่ยวข้อง กับการสืบทอด และพัฒนาคุณค่า ทางคุณธรรม และจริยธรรม ร่วมมือร่วมใจกันปฏิบัติตนด้านการพัฒนาคุณธรรม และจริยธรรม ของท้องถิ่นต่อเนื่องเป็นเนื่องนิത്യตลอดปีจนเป็นเรื่องปกติเป็นสังคม คุณธรรม นอกจากนี้ยังสำรวจ รวบรวมสถานที่หรือแหล่งสืบทอดและพัฒนาคุณค่าทางคุณธรรมและจริยธรรม ตลอดทั้งสำรวจรวบรวมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องด้านการพัฒนาคุณธรรมและจริยธรรม

เช่นวัด หรือสถานศึกษา ประเพณี พิธีกรรม ความเชื่อของท้องถิ่น เป็นต้น เพื่อเป็นมรดก เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้ของผู้คนในท้องถิ่นชุมชนเดียวกันและบริเวณทั้งใกล้และไกล

๓. การจัดทำหมวดหมู่และรายละเอียดของค้ำคุณธรรม หลักธรรมคำสอนของศาสนา ด้านภูมิปัญญา

พิธีกรรมทางศาสนา กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เสริมสร้างความสมานฉันท์ เพื่อการบริการ

๔. มีการประชุมปรึกษาหารือกันระหว่างชาวบ้าน ผู้นำท้องถิ่นทางด้านศาสนาเป็นประจำอย่างต่อเนื่องโดยให้สอดคล้องกับสภาพของพื้นที่และความต้องการของท้องถิ่น

๕. ยกย่อง ให้ขวัญและกำลังใจแก่ผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้านด้านคุณธรรมและจริยธรรมของชุมชน ปรึกษาหารือและสนับสนุนให้ท่านเป็นผู้นำในการปฏิบัติภารกิจในกิจการต่างๆ

๕. ร่วมมือกันจัดกิจกรรมทางศาสนาในชุมชนที่เชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของคนในชุมชนที่มุ่งสู่ชุมชนคุณธรรม เช่น การยกย่องคนดี การยกย่องผู้ทำคุณประโยชน์ในชุมชน ผู้มีความประหยัด ผู้ปฏิบัติตามแนวทางปรัชญาพอเพียง

๖. จัดให้มีกิจกรรมเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างปราชญ์ชาวบ้าน ผู้รู้ ผู้นำชุมชน ผู้นำศาสนา กับเด็ก เยาวชน ประชาชนที่สนใจ

๗. รวบรวมกลุ่มผู้ที่สนใจแต่ละด้านที่เกี่ยวข้องกับคุณธรรมและจริยธรรมให้ได้มีโอกาสทำกิจกรรมที่สนใจร่วมกันให้เกิดความรู้ความเข้าใจร่วมกันคิดด้วยกันทำงานที่คิดด้วยกัน และได้ประโยชน์ด้วยกันทุกคน

๘. ส่งเสริมผู้นำ ผู้รู้ ปราชญ์ชาวบ้านด้านคุณธรรมและจริยธรรมได้ถ่ายทอดความรู้ทางด้านศาสนาแก่เยาวชน ประชาชน ด้วยวิธีที่หลากหลาย

๙. จัดให้มีการบันทึกข้อมูลดังกล่าวไว้อย่างเป็นระบบ นำไปเก็บรวบรวมไว้ที่ศูนย์ข้อมูลและห้องสมุดชุมชนเพื่อการศึกษารเรียนรู้ และเพื่อเผยแพร่ให้บริการต่อไป

๑๐. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้ดำเนินงานในชุมชนที่น่าสนใจ เช่น ผู้ทำความดีเพื่อเป็นตัวอย่างให้คนในชุมชนยึดถือไปประพฤติปฏิบัติในแนวทางที่เหมาะสม ให้ทุกคนได้รับรู้ และเข้ามาร่วมกิจกรรมด้วยความภาคภูมิใจ

➤ (ส่งเสริมอาชีพทางศิลปะและวัฒนธรรม)

เป็นกลุ่มผู้ประกอบการอาชีพทางศิลปะและวัฒนธรรม ในด้านใดด้านหนึ่ง เช่น การทำอาหาร การแปรรูปอาหาร การนวดแผนไทย สมุนไพร การทอผ้า การเล่นกีฬาพื้นบ้าน ดนตรี เพลงกลอน นิทาน ศาสนา ความเชื่อ ประเพณี พิธีกรรม เป็นต้น เป็นการรวบรวม กลุ่มอาชีพ กลุ่มที่สนใจในกิจกรรมส่งเสริม รายได้ในชุมชน การอยู่ดีกินดี และการสร้างความสุข ตามแนวพระราชดำรัส เศรษฐกิจพอเพียง เป็นการนำคุณค่า ชื่อเสียง สิ่งดีงาม หรือนำสัญลักษณ์ของท้องถิ่นเหล่านี้ มาปรับให้เป็นตรา หรือมีเครื่องหมายการค้า ของสินค้าเพื่อการเกษตร เพื่อการเผยแพร่ บอกเล่าดังกล่าวต่อไป หรือนำไปผลิตเป็นสินค้า การขยายโอกาส สร้างอาชีพให้เกิดรายได้ เพื่อลดรายจ่าย แก้ปัญหา ความยากจน และพัฒนาคุณภาพชีวิตของชาวบ้านในท้องถิ่น

➤ ด้านอาชีพศิลปะและวัฒนธรรม

๑. สำรวจหาคนรู้ คนเก่าแก่ ที่ประกอบอาชีพด้านศิลปวัฒนธรรมในด้านต่างๆที่หลากหลายเช่น การเล่นดนตรี การร้อง การรำ ละคร การแสดงต่างๆการทอ การสาน กระบุง ตะกร้า การถักแห ปั่นหม้อ ติ่มมิด การแกะสลักไม้ ความเชื่อที่หลากหลาย หมอทำขวัญนาค

หมอสสูตร หมอทำขวัญ ผู้ทำพิธี เลี้ยงผี ผู้ทำพิธีกรรมทางศาสนา ผู้ทำพิธีกรรมตามความเชื่อของท้องถิ่น เป็นต้น

๒. ส่งเสริมการจัดประชุมของกลุ่มผู้ประกอบการแต่ละสาขาในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่นตามความสนใจให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ด้านความรู้ ข่าวสารใหม่ๆ ในอาชีพเดียวกันและต่างอาชีพ

๓. ประสานงานขอความร่วมมือกับคนที่มีความรู้ ความสามารถในแต่ละด้านเพื่อเป็นวิทยากรในการถ่ายทอดความรู้ ในแต่ละด้านตามความสามารถของตนไปสู่เด็ก เยาวชน และประชาชนผู้สนใจ

๔. ส่งเสริมการรวมกลุ่มการผลิต การจำหน่าย และการขยายตลาดออกนอกชุมชนเพื่อเป็นการสร้างโอกาส และเพิ่มพูนรายได้ให้แก่สมาชิกผู้ประกอบการอาชีพด้านศิลปวัฒนธรรมโดยประสานงานและร่วมมือกับบุคคลและองค์กร ภายนอกชุมชน เช่น การประสานงานและร่วมมือกับองค์กรทางธุรกิจ องค์กรการบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) องค์กร บริหารส่วนตำบล (อบต.) สภาวัฒนธรรมจังหวัด สภาวัฒนธรรมอำเภอ มูลนิธิ เป็นต้น

๕. ส่งเสริมการตกแต่ง หรือจัดแหล่งผลิตผลงานหรือบ้านของผู้ประกอบการอาชีพให้มีการสาธิต และจัดแสดงการ ผลิตผลงาน เพื่อเป็นแหล่งการเรียนรู้หรือเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม ของชุมชนหรืออาจทำเป็นแผนที่ท่องเที่ยวที่ แสดงแหล่งต่างๆในชุมชนด้วย

๖. ส่งเสริมการนำผลงานไปจัดแสดงสาธิตที่ลานวัฒนธรรมในชุมชน และการแสดงสาธิตนอกท้องถิ่นในงาน และโอกาสต่างๆ เช่นงาน เทศกาลของอำเภอ จังหวัด งานระดับประเทศและต่างประเทศ

๗. ส่งเสริมเผยแพร่ และประชาสัมพันธ์ ด้านเนื้อหาสาระของอาชีพด้านศิลปวัฒนธรรมของชุมชน ให้เป็นที่รู้จัก อย่างกว้างขวางทั้งในชุมชน และนอกชุมชนท้องถิ่นต่างๆโดยความร่วมมือกับหน่วยงานอื่น เช่น ประชาสัมพันธ์จังหวัด วิทยุชุมชน สื่อมวลชนท้องถิ่น

๘. ประชาสัมพันธ์กิจกรรมการดำเนินงานด้านคุณธรรมและจริยธรรมที่ได้ดำเนินงานในชุมชนที่น่าสนใจ เช่น ผู้ทำ ความดีเพื่อเป็นตัวอย่างให้คนในชุมชนยึดถือไปประพฤติปฏิบัติในแนวทางที่เหมาะสม ให้ทุกคนได้รับรู้ และเข้ามาร่วม กิจกรรมด้วยความภาคภูมิใจ

➤ ด้านศูนย์สารสนเทศและห้องสมุดชุมชน

เป็นสถานที่รวบรวมข้อมูลเรื่องราวที่ได้จากการสืบค้น และจัดบันทึกเหตุการณ์สำคัญของชุมชนในลักษณะจดหมายเหตุของหมู่บ้าน จัดระบบการให้บริการ การศึกษาเรียนรู้ ค้นคว้าข้อมูลความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของชุมชน จากเอกสาร สื่ออื่นๆ ในรูปแบบห้องสมุด เป็นแหล่งเรียนรู้ค้นคว้าเอกสารข้อมูลหนังสือที่เป็นประโยชน์และรื่นเริงบันเทิงใจเพื่อทำให้บรรยากาศของการเรียนรู้มีเสน่ห์ พวกกันค้นคว้าอย่างเป็นธรรมชาติเรียบง่าย

แต่เน้นเป็นเรื่องแก่นของความรู้สังคมท้องถิ่นที่หลากหลาย และเรียนรู้สังคมรอบข้างให้เกิดประเด็นอธิบายความรู้ร่วมกัน ระหว่างชุมชนถึงชุมชน ทั้งจากผู้มีภูมิปัญญาในท้องถิ่นและนอกท้องถิ่น ทั้งใกล้ไกล กระตุ้นเตือนให้ชาวบ้านพากันนำความรู้มาใช้ให้เกิดประโยชน์เหมาะสมกับการเป็นอยู่ของตนและท้องถิ่น เช่น นิทานของผู้คนชนเผ่าเหล่ากอดึกดำบรรพ์นับเป็นวรรณคดีเก่าแก่ที่สุด ถือเป็นวรรณคดี ที่เป็นลายลักษณ์อักษรยุคหลังๆ ต่อมาจนถึงปัจจุบัน เป็นต้น

ศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน

๑. แต่งตั้งศูนย์ความรู้และห้องสมุดชุมชน ดำเนินการเก็บรวบรวมความรู้และข้อมูลจากกิจกรรมอื่นๆ

ข้างต้นที่ได้กล่าวมาแล้ว มาจัดเก็บและเผยแพร่ไว้ให้บริการ

๒. ประชุมวางแผนการดำเนินงานรวบรวมข้อมูลเรื่องราวที่ได้จากการสืบค้น จากการบันทึกเหตุการณ์

สำคัญของชุมชน ความรู้ด้านศาสนา ศิลปะ และวัฒนธรรมของชุมชน และจากเอกสารด้านอื่นๆ ในลักษณะของจดหมายเหตุของหมู่บ้าน

๓. เชิญผู้รู้ของท้องถิ่น ที่ได้ทำการสำรวจไว้แล้วมาประชุมปรึกษาหารือกัน เพื่อถ่ายทอดความรู้ และแลกเปลี่ยนประสบการณ์ ที่เน้นการแสวงหา ที่จำเป็นเป็นต่อการนำไปใช้ประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่น

๔. จัดระบบการให้บริการ การศึกษาค้นคว้า การยืมและการส่งคืนโดยให้บรรยากาศของการเรียนรู้

อย่างมีเสน่ห์ในรูปแบบห้องสมุดชาวบ้าน ให้เป็นแหล่งเรียนรู้จัดทำเป็นเอกสารข้อมูล ที่เป็นสาระรวมทั้งการค้นคว้าหาความรู้ใหม่ทันต่อเหตุการณ์และมีประโยชน์ต่อชุมชน

๕. เผยแพร่ แลกเปลี่ยน บอกกล่าว แบ่งปันความรู้กันระหว่างชาวบ้านและลูกหลานทั้งจากผู้มีภูมิปัญญาในห้องถิ่น และนอกห้องถิ่น ชุมชนอื่นๆ ทั้งใกล้และไกล โดยเน้นความเป็นเครือข่ายการให้และการเรียนรู้ร่วมกัน

๖. กระตุ้นเตือนชักชวนชาวบ้านให้พากันมาใช้ศูนย์ข้อมูลและห้องสมุดชุมชนเป็นศูนย์กลางการค้นคว้า เผยแพร่ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมท้องถิ่นในการนำไปตัดแปลงเทียบเคียงใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมกับความ เป็นอยู่ของตนและท้องถิ่น

๗. เผยแพร่ความรู้บอกเล่า และแลกเปลี่ยนประสบการณ์จากคนรุ่นหนึ่งไปสู่คนรุ่นหลัง เช่นเล่านิทานพื้นบ้าน เพลงกล่อมเด็ก เรื่องราวต่างๆ เหตุการณ์ที่สำคัญในอดีตของท้องถิ่น

๘. ส่งเสริมสนับสนุนให้คนในชุมชนมีนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียน เช่น รักการอ่าน รักการแสวงหาสืบค้นความรู้ใหม่ๆ แบ่งปันความรู้ข้อมูล การพูดคุยสรุปบทเรียนที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวันอยู่อย่างสม่ำเสมอ

๙. สนับสนุนให้เกิดกลุ่มรักการอ่านและศึกษาค้นคว้าและผลักดันให้เกิดกิจกรรมของกลุ่มเช่น ประชุมพบปะปรึกษาหาทางถ่ายทอดความรู้แก่สถานศึกษา ศาสนสถาน ชุมชนและผู้สนใจเป็นระยะ

๑๐. ขอความร่วมมือ และมอบหมายภารกิจหน้าที่ในการทำให้คำปรึกษาชี้แนะแนวทางเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาความรู้ และการดำรงชีวิตที่ดีงามอย่างหลากหลายในห้องถิ่นในฐานะที่เป็นองค์ประกอบหนึ่งที่ สำคัญของโครงการวัฒนธรรมไทยสายใยชุมชน

๑๑. จัดแสดง เผยแพร่และประชาสัมพันธ์ กิจกรรมและความรู้ที่น่าสนใจของศูนย์ในรูปแบบต่างๆ เช่น จักรนิทรรศการ การทำแผ่นพับ หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน ปากต่อปาก เล่าต่อกัน เป็นต้น

